

सक्रेव मृत्युर्व्रजति Spr. 5218. व्रजतो विषयाः *fortgehen* (II) 668. पस्मिन्मनो व्रजति तत्र गतो ज्यमात्मा VARĀH. BṢH. S. 75, 3. vom Verstreichen der Zeit: कथं वासराणि व्रजेयुः MṚGH. 104. व्रजतु तव निद्राघः R. 1, 28. काले व्रजति KĪM. NĪTIS. 12, 16. ad ÇĀK. 193. Spr. 2924. KATHIS. 23, 87. PAÑĀT. 49, 2. 117, 9. 261, 14. — 4) in einen Zustand —, in eine Lage —, in ein Verhältnis gerathen: ज्ञराम् alt werden MBH. 3, 16541 (med.). मृत्युम् *sterben* MĀRK. P. 26, 39 (med.). यदि व्यापारं व्रजसि मे शरीरे ऽस्मिन् *sich machen an* VIKR. 58. विश्वासे स्त्रीषु *vertrauen* KĪM. NĪTIS. 7, 50. Spr. 1986 (विश्वासे Conj. für विश्वासे). विनाशम् M. 3, 179, 4, 71. 8, 346. नाशम् VARĀH. BṢH. S. 3, 68. विलयम् R. 5, 56, 117. प्रघंसम् Spr. (II) 3217. घंसम् VARĀH. BṢH. S. 5, 71. क्षयम् 9, 40, 47, 12. उदयम् 7, 1. दर्शनम् 9, 36. मरुतो पीडाम् 17, 22. 31, 4. संसर्गं सद्भिः M. 11, 47. शोषम् R. GORR. 2, 15, 29. शास्तिम् Suçr. 2, 381, 13. शमम् MĀRK. P. 99, 14. पाकम् R. 4, 10. उपयोगम् KUMĀRAS. 1, 7. उद्देगम् RAGH. 8, 7. निर्वृतिम् VIKR. 28. संधानम्. व्यक्तिम् ÇĀK. 167, v. l. पुच्छं परमाम् Spr. 2951. खेदम् KATHIS. 32, 21. पशुताम् M. 3, 104, 190. विज्ञावताम् R. 6, 82, 22. सोपानत्वम् MṚGH. 61. RAGH. 18, 16. KĪM. NĪTIS. 4, 13, 80. ÇĀK. 9. VARĀH. BṢH. 11, 20, 24 (22), 3. SĀH. D. 43, 12, 63, 15. MĀRK. P. 25, 14 (med.). भस्मत्वम् (so ist zu verbinden) 115, 2. BṢH. P. 1, 18, 22. PAÑĀT. 33, 7. — 5) mit पुनर् in dieses Leben zurückkehren JĀĀN. 3, 196. — 6) an eine eigentliche Bewegung wird in folgenden Verbindungen gar nicht mehr gedacht: यदि जीवन्व्रजेत सः so v. a. mit dem Leben davonkommen R. 4, 13, 36. तं विना को व्रजेत्सुखम् so v. a. *sich wohl fühlen* HARIV. 15815. — Vgl. डुर्व्रजित.

— caus. व्राजयति (मार्गसंस्कारगयोः, मार्गणसंस्कारे, मार्गणसंस्कारयोः; संस्कारे, सर्पणे Vop.) Dhātup. 32, 74.

— intens. वाज्रयते = कुरितं व्रजति P. 3, 1, 28, Schol. Vop. 20, 2, 4.

— अति *vorüberschreiten*: अघोषां वेदिमतिव्रज्य ऀcv. Ça. 2, 3, 11, 3, 1, 18, 4, 10, 1. KAUC. 24. *hinstreichen über*: अतिव्रजद्भिः पतंगैः RV. 4, 116, 4. *durchstreichen, durchwandern, passieren*: अतिव्रज्य सुराष्ट्रम् BṢH. P. 3, 1, 24. त्रिलोक्याम् 4, 12, 84. *hinübergelangen über* (in übertr. Bed.): त्रिगुणाम् 3, 29, 14. गतीस्तिष्ठः 11, 29, 44.

— व्यति *vorüberschreiten*: तूष्णीं व्यतिव्रजेत् ऀPAST. 1, 28, 8. *überschreiten*: मर्यादाम् Spr. 3193, v. l.

— अनु 1) *entlang gehen*: उत्तरमग्निम् ऀcv. Ça. 2, 17, 6, 4, 4, 3, 10, 2. सरस्वतीम् 12, 6, 3. — 2) *begleiten, nachgehen, folgen*: गाः KAUC. 51. LĪT. 5, 7, 3. व्रजतोऽनुव्रजेत् M. 11, 111. MBH. 13, 350. HARIV. 6136. JĀĀN. 1, 248. अतिथिमासीमात्तम् 118. MBH. 1, 3448, 2, 1605, 2593, 3, 2592. सेनां द्रवमाणं पृष्ठतः 6, 2480. राज्ञः कलेवरम् 15, 1045. HARIV. 7695, 13639. R. 1, 17, 32, 2, 26, 14. यमिच्छेत्पुनरायातं नैनं हरमनुव्रजेत् 40, 48, 46, 9 (44, 9 GORR.). R. GORR. 1, 1, 28, fg. 2, 13, 19. यो मां नुतमनुव्रजेत् 5, 3, 63. Spr. (II) 3372. KUMĀRAS. 7, 38. VARĀH. BṢH. S. 93, 48. KATHIS. 82, 190, 52, 387, 37, 105. BṢH. P. 8, 19, 20, 14, 14, 16. कन्दुकम् *einem Balle nachlaufen* 8, 12, 23. स्वस्तिरनुव्रज्यमानः PAÑĀT. ed. ORN. 4, 4. आ श्मशानादनुव्रज्य इतरेषां ज्ञातिभिर्मृतः JĀĀN. 3, 1. — 3) *besuchen, sich wohin begeben* LĪT. 5, 4, 3. तीर्थानि MBH. 3, 8266. तेत्राणि करैः BṢH. P. 2, 3, 22. देवालयम् ÇAT. 14, 86. लोकालोकम् BṢH. P. 3, 31, 48. अनुव्रजे व्रजम् 10, 25, 7. योनिम् *eingehen in* 3, 30, 4. — 4) *in einen Zustand —, in eine Lage sich begeben*:

VI. Theil.

मृगा मृगेः सङ्गमनुव्रजति so v. a. *schlossen sich an* Spr. 2236. यथागिरि-प्रो संक्षिप्तः समानत्वमनुव्रजेत् MĀRK. P. 40, 29. — Vgl. अनुव्रजन, अनुव्र-स्या (auch M. 2, 241, wo WESTERGAARD und BENFAY ein partic. fut. pass. annehmen).

— समनु *nachgehen —, folgen in Gemeinschaft* MBH. 2, 1606, 12, 1885.

— अप *weggehen* ऀcv. Ça. 8, 13, 11.

— अभि *zugehen auf, durchlaufen*: अभिव्रजन्तितं पाजसा रजः RV. 1, 58, 5, 9, 68, 5. — 1, 144, 5. KAUC. 44. अरण्यस्यार्धमभिव्रज्य 106, 126. के-रलान् *sich begeben zu* BṢH. P. 10, 79, 19.

— आ 1) *herbeikommen, hinschreiten zu*: कुमारमादत्प्राव्रज्य ÇAT. Ba. 11, 5, 4, 13. 14, 6, 40, 1. LĪT. 2, 1, 9. डुन्डुभिम् 3, 10, 17. परिषदम् KAUC. 38, fg. आव्रजित 32, 34. सुराकर्मस्वाव्रजामासीत (आव्रज्याव्रज्य Comm.) LĪT. 5, 4, 11, 8, 10. प्रत्युद्गम्य त्वाव्रजतः *herankommend* M. 2, 196. यद्य-न्यो ऽतिथिराव्रजेत् 3, 108. JĀĀN. 1, 65. MBH. 3, 10081, 4, 1209. गृहम् *kommen in* M. 3, 111. काश्यम् *kommen —, sich begeben zu* KAUSH. Up. 4, 1. MBH. 3, 2277, 4, 215. BṢH. P. 3, 19, 24. उपद्रष्टारम् NṢS. TĀP. Up. in Ind. St. 9, 166. पौरुषीं गतिम् *gelangen zu* BṢH. P. 8, 22, 25. — 2) *zurückkommen, heimkehren*: स त्वमायुधमादाय तिप्रमाव्रज R. 2, 31, 31. पुरम् 6, 102, 31. BṢH. P. 9, 16, 1. संसृतिम् 1, 5, 19. von einem Klystier, *das wieder abgeht*, Suçr. 2, 211, 12. Häufig mit पुनर् verbunden: को नाम जीवन्पुनराव्रजेत् MBH. 3, 10273. R. 2, 21, 61, 5, 1, 22, 56, 31. अत्र BṢH. P. 3, 30, 25. पुरीम् 10, 52, 5. सत्तम् 89, 14.

— उद् *vorwärts schreiten*: अन्वेत्तमाणा ग्राममुदाव्रजति KAUC. 7, 18, fg.

— प्रत्युद् *nach der entgegengesetzten Richtung schreiten* KAUC. 68, 140.

— उपा *sich hinbegeben zu*: मुनिमुपाव्रजेत् BṢH. P. 11, 18, 88.

— प्रत्या *zurückgehen, zurückkehren*: येनेतो गच्छेयुरन्येन प्रत्याव्रजेयुः LĪT. 4, 4, 17, 1, 5, 12, 6, 11, 4, 9, 4. ऀcv. GRHJ. 4, 5, 10, 6, 4.

— समा *zurückkehren*: यः संप्राप्य रणे भीष्मं जीवमानः समाव्रजेत् MBH. 6, 5449.

— उद् *das Haus verlassen*: अध्यायमुदव्रजत् PAÑĀT. Ba. 12, 11, 10.

अध्यायमुद्गतिं रतो ऽगृह्णात् 15, 5, 20. स्वाध्यायमुद्ग्राह्य KĀND. Up. 1, 12, 1.

— प्रत्युद् *sich aufmachen und Jmd entgegengehen* RAGH. 1, 90, 13, 33.

— उप 1) *hinschreiten, sich hinbegeben zu, nach*: तमिन् उपव्रजेयौ-वाच TBa. 3, 10, 44, 3. BṢH. P. 10, 4, 2, 11, 13, 20. कृष्णात्मिकम् 10, 54, 36. हरिम् 3, 20, 25, 4, 14, 1 p. 8, 7, 26, 14, 46, 10, 84, 28. आनर्तान् 1, 11, 1. वि-न्ययादान् 6, 4, 20. पुरीम् 9, 7, 19. वृत्तखण्डम् 10, 39, 39. वेलां 45, 88. तत्र 7, 8, 27. — 2) *Jmd nachgehen, folgen* R. 5, 20, 19.

— प्रत्युप *in feindlicher Absicht auf Jmd (acc.) losgehen, angreifen* MBH. 12, 3540.

— निस् *hinansschreiten* KAUC. 76.

— परि *herumschreiten, umwäandeln; umherwandern*: मेरुषु चरकाः पर्यव्रजाम ÇAT. Ba. 14, 8, 2, 1. उत्तरेषां खरं परिव्रज्य ऀcv. Ça. 4, 6, 1. प्रस-व्याप्यतनं परिव्रजन् 6, 10, 17. GRHJ. 2, 8, 11, 9, 7, 4, 2, 10. अनुशेषराल-यम् R. 5, 37, 34. पुत्रस्यैर्ध्वं पिता वसेत् परि वा व्रजेत् *als obdachloser Bettler umherwandern* KAUSH. Up. 2, 15. वनेषु तु विवृत्त्यैवं तृतीयं भाग-मायुषः । चतुर्थमायुषो भगं त्यक्त्वा सङ्गन्परिव्रजेत् M. 6, 33, 41, 35. JĀĀN. 2, 58. MBH. 12, 544, 550, 566, 13, 6475. ÇAT. 14, 66. परिव्रजत्पदवी BṢH. P. 3, 24, 34, 7, 13, 1. — Vgl. परिव्रज्य, परिव्रज्यं fg.